

IZV701-VERİ ANALİTİĞİNİN TEMELLERİ

6006172-Gökçe SEMERCİLER

SEÇİLMİŞ ÖLÜM NEDENİ, CİNSİYET VE YAŞ GRUBUNA GÖRE ÖLÜMLER



İçindekiler

1. Giriş	2
2. Veri Seti	3
3. Verilerin Analizi	3
3.1 Ölüm sebeplerine göre ölüm sayıları	3
3.2 Cinsiyete göre ölüm sayıları	3
3.3 Yaşa göre ölüm sayıları	4

1. Giriş ve Veri Seti

Çalışma son 2021-2023 yılları arasındaki ölüm sayıları ölüm sebeplerine, yaşa ve cinsiyete göre analiz etmektedir. Bu veriler doğrultusunda belli tahminlemeler ve öneriler sunulmaktadır.

2. Veri Seti

Bu çalışmada Tük'ten alınan veriler ile çalışılmıştır. (<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-ve-Olum-Nedeni-Istatistikleri-2023-53709>) .

Data seti olarak 2021-2023 yılları çalışmaya dahil edilmiştir olup TÜİK resmi sayfasından Excel formatında alınmıştır. İlgili data setinde ölüm sayıları yıl, cinsiyet ve ölüm sebebi olarak analiz edilmektedir.

Ana veri seti alt tablolara bölünerek yalınlaştırma çalışmaları yapılmıştır.

Seçilmiş ölüm nedeni, cinsiyet ve yaş grubuna göre ölümler, 2021-2023												
Deaths by selected causes of death, sex and age group, 2021-2023												
Yıl	Ölüm nedeni	Cinsiyet	Toplam	Yaş grubu-Age group								
Year	Cause of death	Sex	Total	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-84	85+
2023	Toplam	Toplam-Total	525 814	23 738	13 038	13 119	18 894	33 653	67 752	111 021	134 433	110 166
	Erkek-Male	Erkek-Male	283 641	12 741	7 894	7 959	11 192	21 138	44 604	69 108	67 427	41 578
	Kadın-Female	Kadın-Female	242 173	10 997	5 144	5 160	7 702	12 515	23 148	41 913	67 006	68 588
	Dolaşım sistemi hastalıkları	Toplam-Total	175 509	487	352	737	2 599	8 458	20 456	38 104	53 546	50 770
	Diseases of the circulatory system	Erkek-Male	88 626	242	228	488	1 844	6 154	14 232	23 108	24 864	17 466
		Kadın-Female	86 883	245	124	249	755	2 304	6 224	14 996	28 682	33 304
	İyi huylu ve kötü huylu tümörler	Toplam-Total	79 076	543	515	881	2 748	7 337	17 769	25 050	17 927	6 306
	(malign ve benign neoplazmlar)	Erkek-Male	49 835	299	319	453	1 199	3 960	11 728	17 308	11 204	3 365
	Neoplasms	Kadın-Female	29 241	244	196	428	1 549	3 377	6 041	7 742	6 723	2 941
	Solunum sistemi hastalıkları	Toplam-Total	69 319	580	284	315	683	2 160	7 066	15 731	22 896	19 604
	Diseases of the respiratory system	Erkek-Male	38 760	282	173	189	404	1 367	4 775	10 445	12 534	8 591
		Kadın-Female	30 559	298	111	126	279	793	2 291	5 286	10 362	11 013
	Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları	Toplam-Total	17 615	829	499	312	321	464	868	2 103	5 328	6 891
	Diseases of the nervous system and the sense organs	Erkek-Male	7 554	452	321	198	200	290	506	1 100	2 289	2 198
		Kadın-Female	10 061	377	178	114	121	174	362	1 003	3 039	4 693
	İç salgı bezi (endokrin), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar	Toplam-Total	22 175	294	72	102	285	962	2 784	5 278	6 840	5 558
	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	Erkek-Male	9 841	154	38	61	152	590	1 626	2 725	2 799	1 696
		Kadın-Female	12 334	140	34	41	133	372	1 158	2 553	4 041	3 862

2. Verilerin Analizi

3.1 Ölüm sebeplerine göre ölüm sayıları

3 sene de en yüksek ölüm oranı sebebi Dolaşım sistemi hastalıkları olmuş olup bunu İyi huylu ve kötü huylu tümörler ve Solunum sistemi hastalıkları takip etmektedir. Bu veriler ölüm oranını etkileyen en büyük faktörlerin sağlık kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Bu oranlar doğrultusunda alınabilecek önlemler aşağıdaki gibidir.

3.1.1 Dolaşım Sistemi Hastalıkları:

- Sağlıklı Yaşam Tarzı Teşvikleri:
 - Düzenli egzersiz, dengeli beslenme ve sigara bırakma gibi sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının teşvik edilmesi.
 - Obezite, yüksek tansiyon ve diyabet gibi risk faktörlerinin kontrol altına alınmasına yönelik programlar geliştirilmesi.
- Erken Teşhis ve Tedavi:

- Kalp ve damar hastalıkları için erken teşhis taramalarının yaygınlaştırılması.
 - Hastalara zamanında ve etkili tedavi imkanları sunulması.
- Bilinçlendirme Kampanyaları:
 - Halkın kalp ve damar hastalıkları konusunda bilinçlendirilmesi ve farkındalığının artırılması.

3.1.2 İyi ve Kötü Huylu Tümörler:

- Kanser Taramaları:
 - Kanser taramalarının yaygınlaştırılması ve erken teşhisin sağlanması.
- Kanser Tedavisi:
 - Kanser tedavisi imkanlarının geliştirilmesi ve hastalara erişilebilir hale getirilmesi.
- Kanser Bilinçlendirme:
 - Kanser risk faktörleri ve belirtileri konusunda halkın bilinçlendirilmesi.
 - Sağlıklı beslenme ve sigara tüketiminin azaltılması

3.1.3 Solunum Sistemi Hastalıkları:

- Hava Kirliliği ile Mücadele:
 - Hava kirliliğini azaltmaya yönelik önlemlerin alınması ve hava kalitesinin iyileştirilmesi.
- Sigara ile Mücadele:
 - Sigara kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılması.
- Erken Teşhis ve Tedavi:
 - Solunum sistemi hastalıkları için erken teşhis ve tedavi imkanlarının geliştirilmesi.

Ölüm Sebebine Göre Ölüm Oranları	2021	2022	2023	Genel Toplam
Bilinmeyen	28605	28935	30007	87547
COVID-19	65366	22054	1717	89137
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler	18223	19566	64540	102329
Diğer	66923	66848	65856	199627
Dolaşım sistemi hastalıkları	189876	180898	175509	546283
İç salgı bezi (endokrin), beslenme ve	23639	22948	22175	68762
İyi huylu ve kötü huylu tümörler	79290	76929	79076	235295
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları	18576	18219	17615	54410
Solunum sistemi hastalıkları	76126	68872	69319	214317
Toplam	566624	505269	525814	1597707
Genel Toplam	1133248	1010538	1051628	3195414

2.2 Cinsiyete göre ölüm sayıları

2021 yılında erkek ölüm oranı 309386 ile kadın ölüm oranı olan 257238'ten fazla iken 2022 ve 2023 yıllarında kadın ölüm oranlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Cinsiyete Göre Ölüm Oranları	2021	2022	2023	Genel Toplam
Kadın	257238	229500	242173	728911
Erkek	309386	275769	283641	868796
Genel Toplam	566624	505269	525814	1597707

Bu farkın sebebinin 2021 yılında tüm dünyayı etkileyen COVID 19 salgınının etkili olabileceği sonucu çıkarılabilir ancak bu çıkarımının yapılabilmesi için veriler yetersizdir olup başka etkenlerinde bu oranda payı olabileceği anlaşılmaktadır.

	2021	2022	2023	Genel Toplam
COVID-19	65366	22054	1717	89137
Kadın	257238	229500	242173	728911
Erkek	309386	275769	283641	868796

2.3 Yaşa göre ölüm sayıları

En yüksek ölüm sayısı 75-84 yaş grubunda (435.021 kişi), ikinci en yüksek ölüm 85+ yaş grubunda (357.532 kişi). En düşük ölüm sayısı 15-24 yaş grubunda (25.007 kişi) gözlemlenmiştir.

Genel kanı olarak 85 + yaş grubunda daha yüksek ölüm oranı beklenmesine rağmen 75-84 yaş aralığında ölüm oranı incelenen üç senede daha yüksektir. Bunun sebebi bu yaş aralılarında ki nüfus sayılarıdır.

2023 yılında, özellikle **0-14 yaş** ve **15-34 yaş** gruplarında ciddi bir artış gözlemlenmiş. Bu ciddi artışların tek bir nedeni olmayabilir. Potansiyel nedenleri şöyle sıralayabiliriz:

Doğal Afetler veya Toplumsal Olaylar

- 2023 yılında büyük çaplı **deprem, sel, yangın gibi afetler** yaşanmış olabilir.
- Özellikle Türkiye’de 6 Şubat 2023’te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem gibi büyük felaketler, çocuklar ve gençler arasında yüksek ölümlere yol açmış olabilir.
- Bu yaş grupları daha korunmasız ve olaylara karşı daha savunmasız olabiliyor.

Salgınlar veya Sağlık Krizleri

- COVID-19 sonrası dönemde yeni varyantlar ya da başka salgınlar etkili olmuş olabilir.
- Sağlık hizmetlerine erişim, aşı oranları ya da bağışıklık sistemi zayıflığı gibi etmenler özellikle çocuk ve gençlerde ölümleri artırabilir.

Trafik Kazaları / Şiddet Olayları

- 15-34 yaş arası gruplarda özellikle trafik kazaları, uyuşturucu kullanımı, silahlı şiddet, intihar gibi nedenlerle ölüm oranları artabilir.
- Toplumda psikolojik baskılar ve ekonomik sorunlar da bu yaş gruplarında etkili olabilir.

Veri Kapsamında Değişiklik

- TÜİK, Sağlık Bakanlığı veya başka resmi kurumlardan alınan verilere 2023’te yeni tanımlar, yeni veri kaynakları veya düzeltmeler eklenmiş olabilir.
- Ölüm bildirim sistemlerinde gelişmeler, daha doğru tespit edilmesiyle artış gibi görünmüş olabilir.

Yaş a Gö re Ö lü m Oranları	2021	2022	2023	Genel Toplam
0-14	14 887	14 263	23 738	52 888
15-24	5 877	6 092	13 038	25 007
25-34	5 877	7 393	13 119	26 389
35-44	15 313	12 883	18 894	47 090
45-54	15 313	26 936	33 653	75 902
55-64	77 297	62 866	67 752	207 915
65-74	128 203	110 509	111 021	349 733
75-84	158 053	142 535	134 433	435 021
85+	125 574	121 792	110 166	357 532
Genel Toplam	546 394	505 269	525 814	